

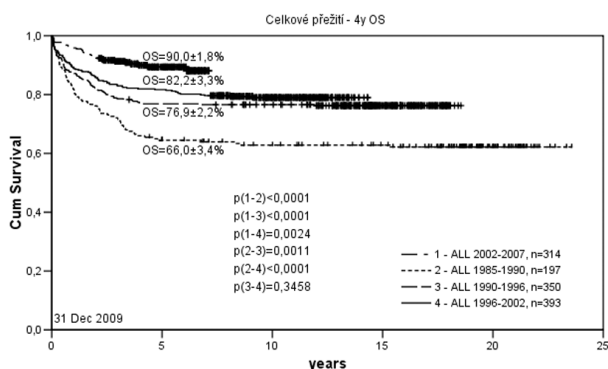
Kongresy • Sympozia • Konference • Studijní pobyty

Zpráva o XX. konferenci dětských hematologů a onkologů České a Slovenské republiky konané ve dnech 8.–10. října 2010 v Praze

Výroční XX. konference dětských hematologů a onkologů České a Slovenské republiky se uskutečnila 8.–10. října 2010 v hotelu Pyramida v Praze. Konference se zúčastnilo 270 lékařů, zdravotních sester, laboratorních pracovníků a představitelů rodičovských iniciativ z České a Slovenské republiky. Součástí konference byla výstava 19 farmaceutických firem a firem dodávajících zdravotnickou a laboratorní techniku.

Slavnostní ráz konference byl určen oslavou 25. výročí založení „Pracovní skupiny dětské hematologie České republiky“ (PSDH), jejíž vznik inicioval zakladatel moderní české dětské hematologie profesor MUDr. Otto Hrodek, DrSc. v roce 1985 a jejímiž zakládajícími členy se stali dětští hematologové z dětských klinik v Ostravě, Olomouci, Brně, Praze, Hradci Králové, Ústí nad Labem, Plzni a Českých Budějovicích. Prvním rozhodnutím PSDH bylo sjednocení léčby dětí s nejčastějším zhoubným nádorovým onemocněním – akutní lymfoblastickou leukémií (ALL) – podle německých BFM (Berlin-Frankfurt-Münster) protokolů ve všech centrech České republiky. Výsledky léčby dětí s ALL v té době v České republice zaostávaly za výsledky západoevropských zemí a vyléčit se dařilo jen přibližně 30 % pacientů. Volba respektovaných německých protokolů kombinované chemoterapie se ukázala jako velmi prozíravá. Postupné zlepšování výsledků léčby dětské ALL v České republice je znázorněno na grafu 1.

Uveden je vždy název léčebného protokolu, období, po které byl používán a počet léčených dětí. Již prvním léčebným schématem ALL-BFM 83 používaným v letech 1985–90 se podařilo vyléčit více než 60 % dětí (naše bývalé dětské pacienty jsme v posledních 3 letech zvali ke

Graf. 1. Pravděpodobnost 4letého přežití dětí s akutní lymfoblastickou leukémií v České republice v letech 1985 – 2007.

Obr. 1. Profesor Hrodek oslavil první den konference 88. narozeniny.

Obr. 2. Profesori Čáp, Koutecký, Riehm a Schellong s chotí při slavnostní zahájení sjezdu.

kontrolním vyšetřením a ověřili si, že naprostá většina z nich našla odpovídající zaměstnání a řada z nich již založila rodinu). Léčebným schématem ALL-IC BFM 2002 bylo v letech 2002–7 léčeno více než 300 dětí a dle stávajících výsledků je nepochybné, že vyléčit se podaří více než 85 % z nich. V současné době se Česká republika připojila k nové léčebné studii dětí s ALL, které se pod hlavičkou BFM zúčastní centra ze SRN, Rakouska, Švýcarska, Izraele a Austrálie. Cílem je další zlepšení výsledků léčby tohoto před 50 lety bez výjimky smrtelného onemocnění při snížení výskytů akutních a pozdních léčebných komplikací.

Slavnostní přednášku na konferenci přednesli dva ze tří zakladatelů německé BFM leukemické skupiny – profesor **Hans-Jörg Riehm** z Hannoveru a profesor **Günther Schellong** z Münsteru. Charismatický řečník Riehm

Obr. 3. Profesor Riehm při přednášce.

vzpomínal na první zkušenosti s aplikací jím vytvořených léčebných protokolů v západním Berlíně, odkud se inovativní a do té doby používané zásady léčby zásadně měnící léčba dětské ALL šířila do celé Spolkové Republiky Německo a následně do řady zemí světa. Principem léčebného přístupu byla velmi intenzivní dvouměsíční iniciační léčba skládající se z osmi cytostatik podaných v přesném časovém schématu a pozdní posílení (intenzifikace) léčby 6 měsíců od diagnózy obdobnými léky. Protokol byl kromě berlínské kliniky používán na dětských klinikách v Münsteru a ve Frankfurtu (odtud pochází název protokolu BFM používaný dosud). Svět v té době používal americké protokoly s šancí na vyléčení dětí s leukemií 30 %. Německými protokoly se vyléčilo v druhé polovině 70. let a v osmdesátých letech šedesát a následně 70 % dětí a staly se standardem léčby, jehož klíčové součásti používá většina vedoucích leukemických skupin včetně např. USA a Japonska.

Riehmův blízký spolupracovník, profesor Schellong, se soustředil na léčbu Hodgkinova lymfomu u dětí. Ve své přednášce představil historii léčby tohoto nádoru a zdůraznil velmi úspěšnou filozofii německých protokolů kombinujících intenzivní chemo- a radioterapii s vysokou šancí na vyléčení při – ve srovnání s jinými léčebnými schémata – relativně nízkém výskytu obávaných pozdních následků léčby Hodgkinova lymfomu (jako jsou např. sekundární leukemie, karcinom prsu a štítné žlázy). Velkou pozornost věnují současné německé přístupy zachování plodnosti vyléčených pacientů, kterou dřívější schémata nepříznivě ovlivňovala. Třetím zahraničním hostem byl vedoucí představitel polské dětské onkologie profesor Jerzy Kowalczyk z Lublinu, který coby člen výboru evropské odnože mezinárodní společnosti dětské onkologie SIOP-E představil publiku současné aktivity společnosti s cílem zlepšit úroveň evropské dětské onkologie.

V publiku se sjezdu zúčastnili mimo jiné zakladatel Pracovní skupiny dětské hematologie v České republice profesor Hrodek, který oslavil první den konference

Obr. 4. Profesoři Riehm a Kowalczyk při prohlídce Prahy.

88. narozeniny, zakladatel moderní slovenské dětské hematologie a tvůrce úspěšných leukemických protokolů profesor MUDr. Ján Čáp, DrSc. z Bratislavy a zakladatel dětské onkologie v Československu šedesátých let profesor Josef Koutecký.

V sekcích lékařů zaznělo 24 přednášek a tři panelové diskuse formou kulatého stolu na téma hereditární sferocytózy a diferenciální diagnózy periferní pancytopenie, významu minimální residuální nemoci detekované molekulárně genetickými a imunologickými metodami pro současnou stratifikaci pacientů s ALL do rizikových skupin a narůstajícího výskytu EBV indukovaných lymfoproliferativních onemocnění zejména u pacientů po orgánové transplantaci a transplantaci kostní dřeně. Cenu za nejlepší přednášku účastníka do 35 let získala MUDr. Markéta Žaliová z Kliniky dětské hematologie a onkologie FN Motol. Její vítězná experimentální práce „Umlčení fúzního genu TEL/AML1 prostřednictvím RNA interference: TEL/AML1 není nezbytný pro přežívání leukemických buněk“ již byla přijata k publikaci v prestižním odborném časopisu *Leukemia*. V sesterské sekci bylo prezentováno 23 přednášek, cenu za nejlepší z nich získala Andrea Pertlová z Kliniky dětské hematologie a onkologie FN Motol za sdělení „Sledování pozdních následků léčby po transplantaci kmenových buněk krvetvorby v dětském věku“. V posterové sekci bylo diskutováno 42 posterových sdělení. V rámci sjezdu se rovněž uskutečnilo setkání zástupců rodičovských iniciativ působících v dětské hematologii a onkologii v České a Slovenské republice. Výroční konference tak byla důstojným připomenutím pokroku, jaký učinila česká a slovenská dětská hematologie a onkologie v posledních dvaceti letech.

Prof. MUDr. Jan Starý, DrSc.
Předseda organizačního výboru konference
Klinika dětské hematologie a onkologie UK 2. LF a FN Motol
Praha